



2. GOOD FOOD: PROFESSIONELE LANDBOUW IN HET BRUSSELS GEWEST

1. De doelstellingen van de Good Food-strategie met betrekking tot de lokale voedselproductie

De Good Food-strategie ("Naar een duurzaam voedselsysteem"), die eind 2015 werd goedgekeurd, heeft tot doel de overgang van het Brussels Gewest naar een duurzamer voedingssysteem te verzekeren. Ze wil op gecoördineerde wijze een antwoord bieden op de uitdagingen inzake gezondheid, kwaliteit en milieu-impact van het voedingssysteem door bij te dragen aan de ontwikkeling van de lokale economie en de tewerkstelling. Deze strategie is georganiseerd rond 7 strategische assen, waarvan de eerste gericht is op het verhogen van de lokale en duurzame voedselproductie op basis van de ontwikkeling van een landbouwproductie door de gezinnen (moestuinen, pluimveecoöperaties, enz.) maar ook door professionals.

Hoewel het Brusselse grondgebied, gelet op zijn stedelijk statuut en zijn bouwdichtheid, geen enorme oppervlaktes biedt die speciaal gewijd zijn aan de voedselproductie, heeft deze voedselproductie, overal waar mogelijk, absoluut haar plaats in de stad. Het is immers de beste manier om een deel van de productie opnieuw lokaal te verankeren en de consumenten weer in contact te brengen met de realiteit, de kwaliteit en de gevolgen van hun voeding. Binnen de stad hebben stadslandbouwprojecten ook een sterke ecologische en sociale dimensie.

De oorspronkelijke doelstelling zoals die geformuleerd wordt in de Good Food-strategie is de productie in het Brussels Gewest en de nabije rand van 30% van de consumptie van de Brusselaars op het vlak van niet-verwerkte groenten en fruit tegen 2035 (5% tegen 2020). Tuinbouw is een bijzonder interessante vorm van landbouw in stedelijke gebieden: korte productiecycli, productie van bederfelijke producten die in korte ketens op de markt kunnen worden gebracht, diversiteit van producten en praktijken, een sterke sociale en educatieve functie, geen of verminderde afhankelijkheid van landbouwmechanisatie (in tegenstelling tot traditionele landbouw), arbeidsintensiteit... De strategie stelt zich ook ten doel om landbouwgronden die in het GBP zijn ingeschreven, volledig te beschermen. Met dit doel voor ogen steunt en bevordert het Gewest de ontwikkeling van projecten voor stadslandbouw in haar verschillende vormen: professionele landbouw in volle grond en bovengronds, collectieve moestuinen en hoenderhokken, individuele productie, enz.

Deze fiche geeft een overzicht van de professionele landbouwproductie, m.a.w. met minstens een gedeeltelijke economische doelstelling in het Brussels Gewest. De kwestie van de productie voor particuliere consumptie (zelfproductie of niet-commerciële stadslandbouw) wordt behandeld in een andere gedocumenteerde fiche die gewijd is aan stedelijke groentetuinen (zie http://document.environnement.brussels/opac_css/electfile/FD_17_moestuin).

2. Studies om een inventaris op te maken van de professionele landbouwsituatie in het Brussels Gewest

Onlangs werden verschillende studies uitgevoerd met de steun van Leefmilieu Brussel, de landbouwcel (Brussel Economie en Werkgelegenheid) of Innoviris (Brussels Instituut voor Onderzoek), met name om:

- de professionele landbouwproductie in het Brussels Gewest en de rand te evalueren;
- bestaande en potentieel bruikbare landbouwgronden in het Brussels Gewest in kaart te brengen;
- de juridische en stedenbouwkundige maatregelen te bestuderen die kunnen worden genomen om de ontwikkeling van de stadslandbouw in het Brussels Gewest te ondersteunen;
- onderzoek te voeren naar de levensvatbaarheid en de voorwaarden voor het scheppen van werkgelegenheid van tuinbouwprojecten op kleine oppervlakten;
- de markten voor good food in korte ketens te onderzoeken (met inbegrip van het definiëren van het begrip "korte ketens").



De hieronder voorgestelde gegevens zijn in wezen een synthese van de resultaten van de projecten op het gebied van professionele landbouwproductie. Voor de lezer die geïnteresseerd is in meer volledige informatie, zijn de rapporten over deze verschillende onderzoeksprojecten online beschikbaar.

3. Traditionele landbouw en stedelijke landbouwprojecten in het Brussels Gewest

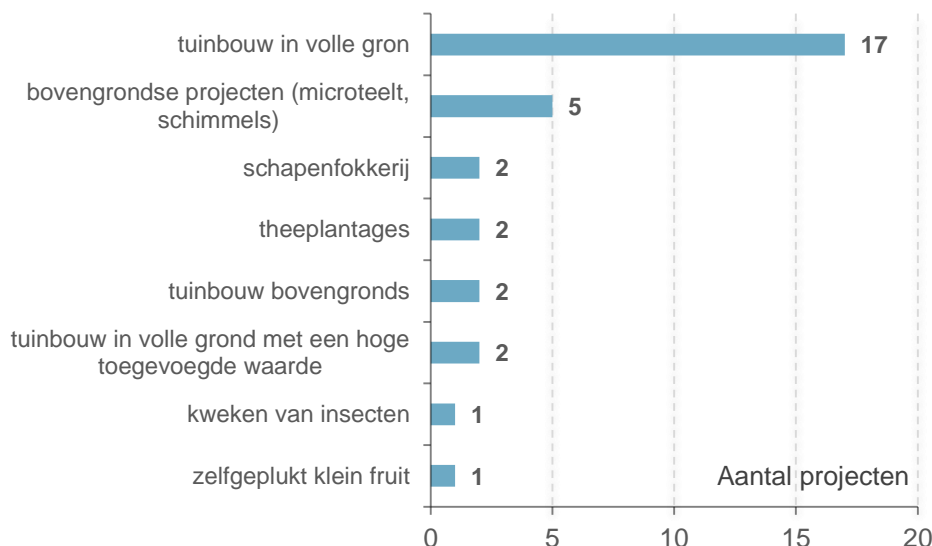
Binnen het Brussels Gewest bestaan er twee belangrijke soorten beroepsprofielen in de landbouw naast elkaar. Enerzijds gaat het om landbouwers die niet uit de landbouwwereld afkomstig komen in de rest van de tekst afgekort als "NLWA landbouwers"), die met name gekenmerkt worden door het feit dat ze meestal jonger zijn dan 35 jaar en eerder in een andere sector hebben gewerkt voordat ze aan een stadslandbouwprojecti begonnen zijn, en anderzijds om de zogenaamde "traditionele" boeren.

In 2018 werden 32 stadslandbouwprojecten van NLWA landbouwers opgenomen in de lijst van het Brussels Gewest. Het waren er slechts 16 in 2015. Deze cijfers moeten echter worden gerelativeerd, aangezien 9 van deze projecten deel uitmaken van het Proefgebied Landbouw van het project BoerenBruxselPaysans. De toekomst van deze projecten zal dus vooral afhangen van de capaciteit van de NLWA landbouwers, de dragende kracht achter deze projecten, om autonoom te worden en toegang te krijgen tot bebouwbare grond, bij voorkeur in het Brussels Gewest, op het einde van de 2 seizoenen waarin ze toegang hebben tot de grond, de werktuigen en de infrastructuur van het Proefgebied Landbouw (zie hieronder).

Onder de 32 professionele stadslandbouwprojecten in Brussel telt men 19 tuinbouwprojecten in volle grond, waarvan er 2 zich hebben gericht op gewassen met een hoge toegevoegde waarde in volle grond, 5 projecten met gewassen met een hoge toegevoegde waarde bovengronds (microteelt, paddestoelen), 2 theeplantages, 2 tuinbouwprojecten bovengronds, 2 projecten in de schapenteelt, 1 project voor het plukken van klein fruit en 1 project voor het kweken van insecten (Figuur 2.1, Laboratoire d'agroécologie - ULB, 2018).

Figuur 2.1. Verdeling van stadslandbouwprojecten per typologie

Bron: Laboratoire d'agroécologie – ULB, 2018



Een aanzienlijk deel van de projecten die door de NLWA landbouwers worden gesteund, zijn hybride projecten waarvan de productieactiviteit ook een middel is om andere doelstellingen te bereiken die meer van maatschappelijk belang zijn (opleiding, bewustwording, sociale integratie, gezondheid, welzijn, enz.).

ⁱ Dit kan worden gedefinieerd als de landbouw in de stad of aan de rand van de stad, waarvan de producten hoofdzakelijk bestemd zijn voor de stad en waarvoor een alternatief bestaat tussen agrarisch en niet-agrarisch gebruik van hulpbronnen (...) (Moustier P en Mbaye A. 1999, geciteerd door Boutsen e.a.. 2018). Volgens Mougeot (2000, geciteerd door Boutsen e.a.. 2018), wordt dit ook gekenmerkt door zijn integratie in het stedelijke economische en ecologische systeem.



Het andere grote type landbouwfactoren wordt gevormd door de zogenaamde "traditionele" landbouwers die op het niveau van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) zijn geregistreerd. In 2017 werd, door 32 landbouwers, voor bijna 250 hectare landbouwgrond aangifte gedaan bij het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in het Brussels Gewest (gegevens van 2018). De traditionele boeren zijn afkomstig uit het landbouwmilieu en zijn over het algemeen van oudere leeftijd (de meerderheid van hen is ouder dan 55 jaar).

Van deze 32 traditionele landbouwers die geregistreerd zijn bij het GLB, hebben er slechts 8 hun hoofdzetel in het Brussels Gewest. Daarnaast zijn 2 van hen NLWA landbouwers die respectievelijk een schapenfokkerijproject en een project in het kader van het proefgebied landbouw van het project BoerenBrusselPaysan ontwikkelen (zie hieronder).

4. De landbouwoppervlakten in het Brussels Gewest

Het areaal van de traditionele landbouwers is bekend via de gegevens die zij verstrekken in het kader van hun aanvraag voor GLB-steun. Alle percelen die door de conventionele landbouwers in het Brussels Gewest bij het GLB zijn aangegeven, beslaan iets meer dan 239 ha. Ze zijn sterk versnipperd binnen het Gewest, maar zijn vooral geconcentreerd in het noordwesten en vooral in Neerpede.

Niet alle stadslandbouwpercelen die door NLWA landbouwers worden bebouwd zijn echter bij het GLB aangegeven (een minimumgrootte van 2 ha is vereist om voor steun in aanmerking te komen). In deze gevallen hebben de veldonderzoeken, aangevuld met andere bronnen, een orde van grootte van het landbouwareaal van de NLWA landbouwers in het Brussels Gewest opgeleverd, namelijk ongeveer 11 ha.



Tabel 2.2 :

Bewerkte oppervlakten door professionele landbouwers in het Brussels Gewest, per gewassoort (2017 en 2018)		
Bron: Laboratoire d'agroécologie - - ULB (2018) ⁽¹⁾ op basis van ingezamelde gegevens (interviews, pers, rapporten, administraties) en ⁽²⁾ op basis van de verklaringen aan het GLB 2017		
Soorten gewassen	Door NLWA landbouwers geëxploiteerde landbouwoppervlakten (ha) ⁽²⁾	Aan het GLB aangegeven landbouwoppervlakten (ha) ⁽¹⁾
Conventionele boeren		
Weilanden	-	141,0
Wintertarwe	-	27,3
Voedermaïs (kuilvoer)	-	26,0
Korrelmaïs	-	19,7
Aardappelen	-	9,2
Spelt	-	4,1
Overige	-	3,9
Lentehaver	-	3,2
Wintergerst	-	2,0
Winterhaver	-	1,4
Conventionele tuinbouw (pompoenen, prei, rode kool, witlof)	-	1,3
Totaal	-	239,2
NLWA landbouwers - stedelijke landbouw		
Weilanden (schapenfokkerij)	2,7	4,5
Klein fruit	1,0	1,0
Tuinbouw (Proefgebied landbouw, volle grond)	2,1	3,3
Tuinbouw (exclusief Proefgebied landbouw, volle grond)	4,6	-
Tuinbouw (exclusief Proefgebied landbouw, volle grond en daktuinbouw)	0,2	-
Bovengronds	0,6	-
Totaal	11,2	8,8
NB.:		
<p>1. Sommige door NLWA landbouwers bewerkte oppervlakten zijn bij het GLB aangegeven en daarom opgenomen in de twee kolommen (zie grijs kader). De cijfers verschillen soms tussen deze 2 kolommen, met name omdat in de linkerkolom de bewerkte oppervlakten worden geteld, terwijl in de rechterkolom een landbouwareaal wordt geteld (bewerkte percelen, maar ook bijvoorbeeld paden tussen deze percelen in het geval van tuinbouw, braakliggend terrein, enz.). Om dubbele tellingen te voorkomen, moet daarom slechts één van deze twee kolommen in aanmerking worden genomen voor de schatting van de totale oppervlakte die in het BHG wordt bewerkt. We verduidelijken hierbij dat van de 4,5 ha grasland die door een NLWA landbouwers bij het GLB is aangegeven, slechts 2,7 ha wordt gebruikt voor de schapenhouderij in de vorm van boomgaarden (deze 2,7 ha zijn opgenomen in de kolom van de door de NLWA landbouwers betaalde oppervlakten). Ook moet worden opgemerkt dat het areaal van de Proefgebieden Landbouw 5,4 ha bedraagt, maar dat het areaal in 2017 in werkelijkheid 2,1 ha bedroeg.</p> <p>2. Het landbouwareaal van de NLWA landbouwers wordt licht onderschat omdat het slechts 26 van de 32 projecten in aanmerking neemt. Het omvat echter de grootste stedelijke landbouwoppervlakten van het BHG. Bovendien is een deel van de grond die wordt bebouwd in een van de tuinbouwprojecten voor NLWA landbouwers (met een totale oppervlakte van 0,30 ha), waarvan de hoofdzetel zich in het Brussels Gewest bevindt, niet strikt op het grondgebied van de 19 gemeenten gelegen, maar aan de grens ervan. Het is echter wel opgenomen in de berekening van BHG van de oppervlakte van de vollegrondsteelt omdat het project is afgestemd op het profiel van de NLWA landbouwers en de productie ervan bestemd is voor het Brussels Gewest.</p>		

In 2017 beschikt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dus over ongeveer 250 ha landbouwgrond van professionele landbouwers, met inbegrip van grasland en exclusief teelt bovengronds (239,2 ha landbouwgrond die door de traditionele landbouwers bij het GLB is aangegeven en die moet worden opgeteld bij ongeveer 10,5 ha productieoppervlakten in volle grond die door de NLWA landbouwers worden geëxploiteerd). 1,5% van het Brusselse grondgebied wordt momenteel dus bewerkt.

De graslandgebieden, die alle aan het GLB zijn aangegeven (door traditionele landbouwers en NLWA landbouwers), zijn sterk in de meerderheid en nemen ongeveer 58% van de Brusselse landbouwgrond voor hun rekening. Anderzijds beslaan de aan het GLB aangegeven tuinbouwoppervlakten 4,6 ha en vertegenwoordigen ze slechts 1,8% van de totale bewerkte oppervlakte in het Brussels Gewest. Als we rekening houden met alle tuinbouwoppervlakten in volle grond (met inbegrip van de kleine fruitteelt) en ook de arealen van NLWA landbouwers die niet bij het GLB zijn aangegeven, dan komt dit percentage uit op ongeveer 4%.



Op verzoek van de dienst Economie - Landbouw (Brussel Economie en Werkgelegenheid) werd ook het potentieel van de landbouwgrond in het Brussels Gewest in kaart gebracht. Uit deze studieⁱⁱ blijkt dat:

- naast de 248 ha die in 2017 bij het GLB zijn aangegeven, zou er een potentieel van ongeveer 161 haⁱⁱⁱ zijn;
- van de 248 ha die in 2017 in het Brussels Gewest bij het GLB werden aangegeven, is slechts 119 ha gelegen in landbouwgebieden die onder het gewestelijk bestemmingsplan (GBP) vallen;
- van de 227 ha grond die in het kader van het GBP als landbouwareaal staat geregistreerd, is 108 ha in 2017 niet aangegeven bij het GLB (percelen die niet aan de voorwaarden voldoen, beboste oppervlakten, enz.).

Er is dus een potentieel, maar gezien de stedelijke context en de sterke demografische groei die het Gewest kent, concurreert het met andere territoriale uitdagingen (woningbouw, openbare voorzieningen, groenvoorzieningen, enz.). En niet te vergeten : er zijn ook mogelijkheden voor de ontwikkeling van stadslandbouwprojecten op platte daken.

Het areaal aan de Brusselse rand (19 gemeenten die grenzen aan of zeer dicht liggen bij de gewestelijke grens) bedraagt 12.257 ha (VLM-gegevens en het project "Brussel Lust" 2018). Deze gewassen worden gedomineerd door tarwe (26%), grasland (17%), korrelmaïs (16%), voedermaïs (13%) en aardappelen (10%). De tuinbouw beslaat slechts 5% van de landbouwgrond in de rand.

5. Groente- en fruitproductie door NLWA landbouwers

Het verzamelen van gegevens over de tuinbouwproductie door de Brusselse stadslandbouwers is om verschillende redenen gecompliceerd: veel kleine oppervlakten die niet bij het GLB zijn aangegeven, een opeenvolging van groente- en kleinfruitteelten die in de loop van de seizoenen op hetzelfde teeltplan achtereenvolgens worden geteeld, zeer uiteenlopende opbrengsten afhankelijk van de teeltmethoden en producenten, of het probleem voor recente projecten om een landbouwboekhouding op te maken. Daarom werd deze productie door het Laboratoire d'Agroécologie van de ULB (2018) indirect geschat op basis van de omzet in de tuinbouwproductie (enquêtes bij de bezochte NLWA landbouwers) en de gemiddelde prijs van de verschillende producten. Slechts één tuinbouwer heeft een schatting gegeven van zijn productie, met name ongeveer 7 ton/jaar.

Als we onder de verschillende onderzochte hypothesen een productiehypothese handhaven die overeenstemt met het merendeel van de in het Brussels Gewest aanwezige tuinbouwmodellen, namelijk een gediversifieerde productie (productie van bladgroenten, wortelgroenten en fruitgroenten), dan kunnen we schatten dat de jaarlijkse primaire landbouwproductie van groenten en fruit van de 11 Brusselse NLWA landbouwers die tuinbouw in volle grond beoefenen en die deelnamen aan de veldonderzoeken, momenteel tussen ongeveer 58 en 96 ton ligt (waaraan de 7 ton die hierboven vermeld zijn, moet worden toegevoegd). Dit brede scala is te wijten aan het feit dat, afhankelijk van de gekozen marketingkanalen (manden die rechtstreeks aan eindverbruikers, winkels of restaurants worden verkocht), de verkoopprijzen sterk uiteenlopen. Aan deze cijfers moet een productie van paddenstoelen en witlof in kelders van respectievelijk gemiddeld 18 ton en 20 ton per jaar worden toegevoegd. Opgemerkt moet worden dat deze schatting niet de gehele tuinbouwproductie in volle grond van NLWA landbouwers (6,70 ha, zie bovenstaande tabel) omvat, aangezien een aantal van hen, met een gecumuleerd areaal van 1,3 ha, niet heeft deelgenomen aan de enquête.

Een eerste belangrijke vaststelling is dat de productie van verse groenten en fruit door de Brusselse NLWA landbouwers momenteel ongeveer een tiende procent van de totale Brusselse consumptie van dezelfde producten vertegenwoordigt (op basis van een gemiddeld verbruik van 87 kg/inw/jaariv).

De studie heeft het ook mogelijk gemaakt om als eerste benadering de gemiddelde opbrengst van de Brusselse stedelijke tuinbouw in volle grond te ramen op ongeveer 20 ton/ha/jaar (gediversifieerde

ⁱⁱ De studie waarin de methodologie staat beschreven die aan de basis ligt van de beoordeling van het potentieel, en de resultaten ervan, zijn online beschikbaar: <https://www.goodfood.brussels.nl/contributions/cartographie-des-terres-agricoles-et-des-terres-potentiellement-utilisables-pour>

ⁱⁱⁱ Deze schatting houdt alleen rekening met onbebouwde terreinen die bestaan uit aaneengesloten percelen van minstens een halve hectare en houdt ook rekening met de realiteit van het terrein (gemeentelijke projecten, lopende bouwvergunningen, configuratie van het terrein, toegang tot wegen en water, bodemkwaliteit, blootstelling, ...).

^{iv} Volgens het VLAM, geciteerd door Gembloux Agro Bio Tech 2015 (Studie rond de strategie van het Brussels Gewest voor een duurzamere voeding – gedeelte commerciële stadslandbouw).



productie en verschillende producten die elkaar opvolgen op hetzelfde perceel in hetzelfde jaar). Bijgevolg bedraagt het areaal dat nodig is om de doelstelling van de Good Food-strategie te halen, namelijk een lokale productie van 30% van de Brusselse vraag naar groenten en fruit, 1.600 ha. Voor de bovengrondse teelt van paddestoelen en witlof bedraagt de gemiddelde opbrengst ongeveer 200 ton/ha/jaar.

We wijzen er op dat een geïntegreerde visie op de landbouwproductie ook betekent dat gewassen (met name granen) en vee (vlees en melk, maar ook mest) moeten worden geïntegreerd in het stedelijke en randstedelijke landbouwsysteem.

6. De productie van traditionele boeren

Op basis van de gemiddelde opbrengsten werd de traditionele landbouwproductie in het Brussels Gewest geraamd op ongeveer 3.260 ton planten per jaar (grasland, granen, maïs en aardappelen), uitgaande van de veronderstelling dat het grasland als weiland werd gebruikt (een deel ervan werd zelfs voor paarden gebruikt). In tegenstelling tot de stadslandbouwprojecten is de traditionele landbouw in het Brussels Gewest niet of nauwelijks bestemd om de Brusselaars te voeden.

7. De afzetkanalen van de Brusselse landbouw

Op basis van de verzamelde gegevens konden de afzetkanalen voor 12 stadslandbouwprojecten worden bepaald. Hieruit bleek het volgende:

- 5 projecten maken gebruik van één enkel afzetkanaal voor 97 tot 100% van hun productie (manden, kruidenierswinkels, zelfoogst van het type SAGAL^v);
- 1 project maakt gebruik van twee afzetkanalen in gelijke verhoudingen (SAGAL en markt);
- 6 projecten maken gebruik van 3 of 4 verschillende afzetkanalen (SAGAL, kruidenierswinkel, verkoop op de boerderij, restaurants, markt, Boeren en Buren).

Alle onderzochte projecten zijn voor het overgrote deel van hun primaire landbouwproductie (tussen 85 en 100%) rechtstreeks op Brussel gericht en werken allemaal in korte ketens.

We merken op dat het netwerk van de Solidaire Aankoopgroepen voor Artisanale Landbouw, ondersteund door Good Food, begin 2017 op Brussels niveau 72 SAGAL's coördineerde die hun producten rechtstreeks bij lokale producenten kopen.

De bestemming van de productie van traditionele landbouwers is in dit stadium weinig bekend, maar lijkt weinig gericht op de Brusselaars. De laatste melkveehouderij in Brussel verkoopt echter melk op de boerderij (hoeveverkoop) en verkoopt een deel van haar productie aan een naburige artisanale ijsbereider.

8. De tewerkstelling binnen de landbouw in het Brussels Gewest

Voor alle stadslandbouwprojecten die door de ondervraagde NLWA landbouwers worden uitgevoerd (16 projecten), zijn 61 voltijdse equivalenten werkzaam op minder dan 10 ha (rekening houdend met de bovengrondse productieprojecten). Dit staat in schril contrast met de 32 traditionele landbouwers die bijna 240 hectare in het Brussels Gewest bewerken (dit cijfer van 32 is echter een onderschatting omdat er geen rekening wordt gehouden met gezins- en landbouwarbeiders of andere personen). Deze vaststelling benadrukt het tewerkstellingspotentieel dat de professionele stadslandbouw vertegenwoordigt. Als de 250 ha die momenteel in het Brussels Gewest worden bewerkt, zouden worden bewerkt op basis van een landbouwmodel dat gebaseerd is op kleine oppervlakten en enkel binnen de tuinbouw, zou de stadslandbouw op het eerste gezicht ongeveer 830 directe arbeidsplaatsen kunnen opleveren (raming op basis van de situatie in de vollegrondsteelt).

De studie van het Laboratoire d'Agroécologie van de ULB (2018) is dieper ingegaan op de kwestie van de kwaliteit en duurzaamheid van de tewerkstelling in de stadslandbouwsector aan de hand van een vragenlijst op basis van 9 criteria. De criteria met de gemiddeld laagste scores zijn de vaardigheden (persoonlijke opleiding van de producenten, maar ook de kwaliteit en de beschikbaarheid van

^v Solidaire Aankoopgroep voor Artisanale Landbouw (rechtstreekse verkoop, zonder tussenpersonen, waardoor een rechtstreekse en solidaire band met de lokale biologische productiebedrijven mogelijk is).



technische opleidingen in het Brussels Gewest), de sociale baten en voordelen, de jobzekerheid (het risico dat men zijn baan verliest of om economische redenen moet stoppen met werken) en comfort/zwaarte van de job van stadslandbouwer (merk op dat slechts 11 NLWA landbouwers de vragenlijst hebben beantwoord). Volgens de auteurs van de studie zijn de recent opgezette projecten financieel niet autonoom en kunnen ze ook niet op middellange of lange termijn worden voortgezet, met name vanwege de zeer moeilijke toegang tot akkerland.

9. De acties van het Gewest ter ondersteuning van de professionele landbouw

In het kader van de uitvoering van de Good Food-strategie voert het Gewest een groot aantal acties uit om de professionele landbouw te ondersteunen en te ontwikkelen. Naast de bovengenoemde studies en actie-onderzoeksactiviteiten kunnen we in het bijzonder vermelden:

- Het project BoerenBruxselPaysans

BoerenBruxselPaysans is een proefproject dat hoofdzakelijk wordt gefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en wordt uitgevoerd door 4 verenigingen en 2 administraties (met inbegrip van Leefmilieu Brussels). Dit project, dat gelegen is op de grens van het randstedelijk grondgebied, voornamelijk in Anderlecht (Neerpede en Vogelzang), heeft tot doel de lokale voedselproductie en -verwerking (op het niveau van het Brussels Gewest en zijn voedselgebied) volgens ecologische productiemethoden te vergemakkelijken en te verhogen. Het is er ook op gericht de toegang van de Brusselaars tot een kwalitatieve voeding via korte ketens te bevorderen, hen te sensibiliseren m.b.t. duurzame voeding en hen te betrekken bij de lokale voedseldynamiek. Het doel is om een proefproject op te zetten dat reproduceerbaar is en dat de gehele duurzame voedselketen, van productie tot consumptie, integreert. Hiervoor steunt het project op de methodologische en technische ondersteuning van projectleiders, opleiding, het aanbieden van infrastructuur en land (Proefgebied Landbouw), de ontwikkeling van korte verwerkings- en verkoopketens, bewustmakings- en netwerkacties ...

- De ondersteunende dienst voor stadslandbouw ("facilitator")

Deze opdracht wordt voornamelijk uitgevoerd via een webplatform en het aanbieden van een multidisciplinaire deskundige dienst die gericht is op het opzetten of ontwikkelen van projecten en ter beschikking staat van bedrijven, eigenaars en ontwikkelaars van onroerend goed, openbare instellingen en lokale overheden. De missie van de Facilitator is tevens het proactief promoten van duurzame stadslandbouw bij doelgroepen (workshops).

- De ontwikkeling en verspreiding van leidraden (regelgeving die van invloed is op stadslandbouwprojecten, goede praktijken enz.) en van "standaard" huurcontracten.
- De oproepen voor professionele landbouwprojecten (in 2016 en 2017 werden respectievelijk 16 en 17 stadslandbouwprojecten gesubsidieerd)
- Beroepsopleidingen inzake stadslandbouw.

De geïnteresseerde lezer vindt meer gedetailleerde informatie over dit onderwerp in de tussentijdse evaluatie van de strategie (https://leefmilieu.brussels/sites/default/files/user_files/goodfood_balans_halfverwege_2016-2018.pdf).

Bronnen

1. BOUTSEN R., MAUGHAN N., VISSER M. 2018. « Evaluation de la production agricole primaire professionnelle en Région de Bruxelles Capitale », studie door ULB-Laboratoire d'agroécologie in opdracht van Brussel Economie en Werkgelegenheid, pp.50 <https://www.goodfood.brussels/fr/contributions/evaluation-de-la-production-agricole-primaire-professionnelle-en-region-de-bruxelles>
2. LEEFMILIEU BRUSSEL, Brussel Economie en Werkgelegenheid 2018. « De good food-strategie : Naar een duurzaam voedingsysteem in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Balans halfverwege – ontwerp samenvatting », pp.40. https://leefmilieu.brussels/sites/default/files/user_files/goodfood_balans_halfverwege_2016-2018.pdf



3. TERRE EN VUE 2017. « Cartographie des terres agricoles et des terres potentiellement utilisables pour l'agriculture en Région de Bruxelles-Capitale », étude réalisée pour le compte de Bruxelles Economie et Emploi, pp.11
<https://www.goodfood.brussels/fr/contributions/cartographie-des-terres-agricoles-et-des-terres-potentiellement-utilisables-pour>

Andere fiches om te raadpleegen

Thema Duurzame voeding en stadslandbouw

1. Stadsmoestuinen

http://document.environnement.brussels/opac_css/electfile/FD_17_moestuin

Auteur van de fiche

DE VILLERS Juliette

Nalezing : DETIENNE Marie